

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра здоров'я людини та фізичної терапії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 2 від 16.10.2019 р.

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни
ДОЛІКАРСЬКА МЕДИЧНА ДОПОМОГА

підготовки бакалавра

спеціальності 227- Фізична терапія, ерготерапія

освітньої програми Фізична терапія, ерготерапія

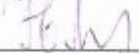
Програма вибіркової навчальної дисципліни «Долікарська медична допомога» підготовки “бакалавра”, галузі знань - 22- охорона здоров'я, спеціальності — 227 — фізична терапія, ерготерапія за освітньою програмою - фізична терапія, ерготерапія

Розробник: Андрійчук О.Я., д.н.з фіз.вих та спорту, професор кафедри здоров'я людини і фізичної терапії, професор

Рецензент: Індика С.Я, канд з фіз. вих та спорту, доцент кафедри теорії фізичного виховання, фітнесу і рекреації, доцент

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри здоров'я людини та фізичної терапії

протокол № 2 від 03.09. _____ р.

Завідувач кафедри: (проф. Лях Ю.Є.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету фізичної культури, спорту та здоров'я

протокол № 2 від 11.08 2019 р.

Голова науково-методичної комісії факультету (доц. Мудрик Ж.С..)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 22-Охорона здоров'я Спеціальність: 227- фізична терапія, ерготерапія Освітня програма: фізична терапія, ерготерапія Освітній ступінь: бакалавр	Вибіркова
		Рік навчання <u>2</u>
Кількість годин/кредитів <u>90/3</u>		Семестр <u>4-ий</u>
		Лабораторні роботи <u>52</u> год.
		Самостійна робота <u>32</u> год.
ІНДЗ: €		Консультації <u>6</u> год.
		Форма контролю: залік

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

В курсі «Долікарська медична допомога» розглядаються основні сучасні дані з питань надання першої медичної допомоги в загрозливих для життя станах, що виникають при захворюваннях внутрішніх органів, інфекційних хворобах, при травмах та нещасних випадках.

В курсі систематично викладено основні питання етіології і патогенезу, симптоматології та синдромології найпоширеніших та соціально значущих захворювань органів та систем, а також висвітлено основні методи діагностики та питання профілактики захворювань.

Оптимальне поєднання теоретичного курсу з практичними заняттями допоможе студентам легко мислити категоріями клінічної логіки, що у кінцевому рахунку сприятиме появі у них клінічного мислення, підвищенню якості першої медичної допомоги.

Метою вивчення дисципліни «Долікарська медична допомога» є засвоєння студентами теоретичних знань, основних методів і прийомів надання першої допомоги при нещасних випадках, травмах, кровотечах, отруєннях і загрозливих для життя станах, а також базових понять загальної та спеціальної патології, діагностичних ознаки захворювань внутрішніх органів, основ догляду за хворими та методів профілактики різноманітних захворювань з урахуванням оздоровчого впливу фізичної культури і фізичної реабілітації.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Долікарська медична допомога»:

— Сформувати у студентів глибоке розуміння необхідності підтримки здорового способу життя, допомогти здобути глибокі знання в галузі медицини, навчити їх практично застосовувати набуті вміння і навички у своїй професійній діяльності з метою профілактики захворювань, рекреації та оптимізації здоров'я особистості, орієнтації її на здоровий спосіб життя; сформувати у студентів свідоме та відповідальне ставлення до індивідуального здоров'я та здоров'я нації.

— Поглибити і розширити знання студентів, отримані на лекціях та у процесі самостійної роботи, спрямувати всі засоби на підвищення рівня засвоєння навчального матеріалу, розвивати наукове мислення та усне мовлення студентів.

— Озброїти студентів базовими знаннями щодо теоретичних основ і сучасних принципів охорони здоров'я; методів вивчення та оцінки стану здоров'я населення у взаємозв'язку з чинниками, що на нього впливають; методів аналізу та оцінки якості надання медичної допомоги населенню; технологій розробки управлінських рішень, спрямованих на поліпшення стану здоров'я населення та якості медичної допомоги.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

- знати будову та основні функціональні особливості організму людини;
- аналізувати основні ознаки патологічних станів та профілактику ускладнень, невідкладну допомогу, використовувати елементи санітарної культури та гігієни;
- оцінити функціональний стан дихальної та серцево-судинної систем;
- визначити об'єм та послідовність надання невідкладної допомоги у разі загрозливих для життя станів, нещасних випадків, травм;
- надати невідкладну допомогу у разі виникнення термінальних станів.
- вміти працювати зі спеціальною літературою в рамках даного курсу.
- вміти аналізувати, систематизувати та узагальнювати фактичний матеріал.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Практ.	Лабор.	Консульт.	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Основні питання нозології						
Тема 1. Поняття про здоров'я та хворобу				6		4
Тема 2. Захворювання органів дихання				6	1	4
Тема 3. Захворювання органів кровообігу				8	1	4
Тема 4. Захворювання центральної та периферичної нервової системи				8	1	4
Разом за змістовим модулем 1				28	3	14
Змістовий модуль 2 Долікарська медична допомога при гострих патологічних та екстремальних станах						
Тема 5. Поняття про ушкодження				8	1	6
Тема 6. Долікарська медична допомога при травмах та нещасних випадках				8	1	6
Тема 7. Невідкладні стани				8	1	6
Разом за змістовим модулем 2				24	3	18
Усього годин	90			52	6	32

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ з/п	Тема	Кі-сть годин
1.	<u>Захворювання органів дихання</u> Перелік питань для обговорення: Температура тіла здорової людини, її параметри та фізіологічні коливання у дорослих і дітей.	4
2.	<u>Захворювання органів кровообігу</u> Перелік питань для обговорення: Первинна та вторинна профілактика серцево-судинної патології.	4
3.	<u>Захворювання центральної та периферичної нервової системи</u> Перелік питань для обговорення: Методи профілактики захворювань нервової системи.	6
4.	<u>Поняття про ушкодження</u> Перелік питань для обговорення: Загальна реакція організму на травму. Профілактика травматизму.	6
5.	<u>Долікарська медична допомога при травмах та нещасних випадках</u> Перелік питань для обговорення: Синдром здавлювання.	6
6.	<u>Невідкладні стани</u> Перелік питань для обговорення: Перша долікарська медична допомога при гострих отруєннях у побуті.	6
	Разом	32

Форми виконання: доповідь, створення презентацій, складання блок-схем, таблиць

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

№ з/п	Тема
1.	<u>Поняття про здоров'я та хворобу</u> Перелік питань для опрацювання: Історичний розвиток медицини в різні етапи розвитку суспільства.
2.	<u>Захворювання органів дихання</u> Перелік питань для опрацювання: Короткі анатомо-фізіологічні дані органів дихання.
3.	<u>Захворювання органів кровообігу</u> Перелік питань для опрацювання: Короткі анатомо-фізіологічні дані серцево-судинної системи. Синдром артеріальної гіпотензії.
4.	<u>Захворювання центральної та периферичної нервової системи</u> Перелік питань для опрацювання: Короткі анатомо-фізіологічні особливості нервової системи
5.	<u>Поняття про ушкодження</u>

	Перелік питань для опрацювання: Поняття про асептику й антисептику.
6.	<u>Долікарська медична допомога при травмах та нещасних випадках</u> Перелік питань для опрацювання: Типи м'яких пов'язок та накладання їх на окремі ділянки та частини тіла.
7.	<u>Невідкладні стани</u> Перелік питань для опрацювання: Алергічні реакції.

Індивідуальні завдання виконується у вигляді написання реферату.

Реферат – це стислий виклад змісту кількох наукових праць, що стосуються певної проблеми.

Основна мета реферату – передача цілісної інформації, одержаної з різних джерел, на основі кількох текстів відповідно до теми необхідно створити одну цілісну працю, з продуманою структурою, чітким і логічним викладом думок.

Структура реферату: реферат складається з таких частин: план, власне текст реферату, висновки, список використаних джерел.

Вимоги до оформлення: титульна сторінка оформляється відповідно до стандартного зразка, об'єм – 7-10 друкованих сторінок (14 кегль, 1,5 інтервал), оформлення літератури відповідно до встановлених вимог.

Студент може вибрати тему реферату самостійно з визначених тем програмою.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з двох змістових модулів для денної форми навчання і одного змістовного модуля для заочної форми навчання та передбачає виконання ІНДЗ. Лабораторні заняття першого модуля оцінюються максимум у 8 балів, другого – у 5 балів:

Таблиця 3

Поточний контроль (мах = 40 балів)			Модульний контроль (мах = 60 балів)	
			МКР 1	МКР 2
Змістовний модуль 1	Змістовний модуль 2		34	26
T1-T4	T5-T7	ІНДЗ		
По 4 бали за кожну тему	По 5 балів за кожну тему	9		

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	Зараховано
82 – 89	B	
75 - 81	C	
67 -74	D	
60 - 66	E	
1 – 59	Fx	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Анатомія та фізіологія з патологією. За ред. проф. Я. І. Федонюка, к. м. н. Л. С. Білика, доц. Н. Х. Микули. Тернопіль “Укрмедкнига” 2001. –680 с.
2. Валецька Р. О. Основи медичних знань. Підручник / Р. О. Валецька. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2008. – 380 с.
3. Основи медичних знань та долікарської допомоги: підручник для студентів II-IV рівнів акредитації / І.Я. Федонюк, В.С. Грушко, О.М. Довгань та ін.; за ред. Я. Федонюка, В.С. Грушка. – Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2012. – 728 с.
4. Чуприна О. В. Основи медичних знань: долікарська допомога та медико-санітарна підготовка: Навч. посіб. / О. В. Чуприна, Т. В. Гишак, О. В. Долина. – К.: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2006. – 216 с.

Допоміжна література:

1. Антисептики у профілактиці й лікуванні інфекцій / Кол. авторів; за ред. Палія Г. К. - К.: Здоров'я, 1997. – 201 с.
2. Вершигора А. Е. Общая иммунология: Учеб. пособие / А.Е. Вершигора. – К: Вища шк., 1990. – 736 с.
3. Внутренние болезни / Под ред. проф. Г. И Бурчинского. - К.: Вища шк., 1987. – 655 с.
4. Гребенёв А. Л. Пропедевтика внутренних болезней / А. Л. Гребенёв. – М: Медицина, 1995. – 592 с.
5. Мартынов А. А. Диагностика и терапия неотложных состояний в клинике внутренних болезней. Кардиология, пульмонология, гастроэнтерология / А. А. Мартынов. – Петрозаводск, “Карелия”, 2006. – 370 с.
6. Мемченко. О. К. Медсестринство в терапії / О. К. Мемченко. – К.:“Здоров'я”, 2002. – С. 214–217.
7. Мухин Н. А. Основы клинической диагностики внутренних болезней (пропедевтика) / Н.А. Мухин, В. С. Моисеев. – М.: Медицина, 1997. – 464 с. Невідкладні стани. Видання друге, доповнене та перероблене. / За ред. М. С. Резеди, В. Й. Кресюка – Львів, 2003. – 891 с.
8. Неотложные состояния в клинике внутренних болезней. / Под. ред. А. И. Грицюка. – К.: Здоров'я 1985. – 592 с.
9. Основи догляду в домашніх умовах. Навчальний посібник для патронажних медичних сестер. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – С. 234-241.
10. Петрик О.І. Медична допомога при травмах / О. І. Петрик.– Львів, 1992. – 247 с.

11. Тонкова Р. В. Основы медицинских знаний / Р. В. Тонкова. – М.: Просвещение, 1991. – 319 с.
12. Щуліпенко І. М. Загальний і спеціальний медичний догляд за хворими з основами валеології / І. М. Щуліпенко. – К.: “Кий”, 1998. – 383 с.

Питання підготовки до заліку

1. Значення медицини для людства та її місце серед інших наук.
2. Історичний розвиток медицини.
3. Видатні вчені-медики нашого часу.
4. Місця пальпації лімфатичних вузлів.
5. Методика опитування хворого.
6. Поняття про здоров'я і хворобу.
7. Значення екзогенних та ендогенних факторів у виникненні і розвитку захворювання.
8. Профілактична медицина. Індивідуальне і суспільне здоров'я.
9. Методи клінічного обстеження хворого.
10. Лабораторні та інструментальні методи дослідження.
11. Основні принципи загального огляду хворого.
12. Суб'єктивне обстеження хворого.
13. Скарги хворого.
14. Анамнез життя та хвороби хворого.
15. Об'єктивне обстеження хворих.
16. Методи пальпації.
17. Перкусія. Види перкусії.
18. Аускультация. Інтерпретація отриманих даних.
19. Що таке діагноз? Визначення, види діагнозу.
20. Методи обстеження дихальної системи.
21. Методи клінічного обстеження хворих із патологією органів дихання.
22. Інструментальні та лабораторні методи дослідження органів дихання.
23. Основні клінічні синдроми захворювань дихальної системи.
24. Аускультация, перкусія при захворюваннях органів дихання.
25. Методика накладання компресів, гірчичників, лікування банок.
26. Методика вимірювання температури тіла людини.
27. Синдром бронхо- та ларингоспазму.
28. Методи обстеження травної системи.
29. Захворювання органів кровообігу.
30. Групи ризику захворювань серцево-судинної системи.
31. Методи клінічного обстеження хворих із серцево-судинною патологією.
32. Інструментальні та лабораторні методи дослідження кардіологічних хворих.
33. Основні клінічні синдроми серцево-судинної патології.
34. Вимірювання пульсу та артеріального тиску.
35. Синдром серцевої недостатності.
36. Синдром судинної недостатності.
37. Синдром артеріальної гіпертензії.
38. Синдром артеріальної гіпотензії.
39. Основні симптоми захворювань сечовидільної системи.
40. Роль екзогенних та ендогенних факторів у розвитку захворювань шлунково-кишкового тракту.
41. Методи клінічного обстеження хворих із патологією шлунково-кишкового тракту.
42. Інструментальні та лабораторні методи дослідження шлунково-кишкового тракту.
43. Основні клінічні синдроми захворювань шлунково-кишкового тракту.
44. Загальна реакція організму на травму.
45. Загальне поняття про травму та травматичну хворобу.

46. Види травм. Клініка, діагностика.
47. Особливості обстеження потерпілого із травмою.
48. Перша допомога при забоях , розтягненнях, вивихах.
49. Переломи, класифікація переломів.
50. Клінічна картина при переломах.
51. Перша допомога при переломах.
52. Порушення постави, та фактори, що впливають на порушення постави.
53. Методи зупинки зовнішньої кровотечі.
54. Охарактеризувати види кровотеч.
55. Правила накладання кровоспинного джгута, можливі помилки.
56. Поняття – інфекція, інфекційна хвороба, інфекційний процес.
57. Роль мікроорганізму у виникненні й розвитку інфекційного процесу.
58. Роль макроорганізму у виникненні й розвитку інфекційного процесу.
59. Вплив зовнішнього середовища на виникнення і розвиток інфекційного процесу.
60. Форми прояву інфекції.
61. Основні періоди інфекційного процесу.
62. Шляхи і способи проникнення мікробів в організм.
63. Основні риси інфекційних хвороб.
64. Розкрити зміст понять – спорадичні випадки, епідемія, пандемія.
65. Гострі отруєння. Перша допомога.
66. Алергічні реакції.
67. Утоплення. Перша допомога.
68. Тепловий та сонячний удар. Перша допомога.
69. Електротравма. Перша допомога.
70. Серцево-легенева реанімація, основні методи та техніка проведення.